

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/30/2017
Identifikačné číslo spisu:	3812010799
Dátum vydania rozhodnutia:	02.10.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Štefan Harabin
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:3812010799.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Štefana Harabina a členov JUDr. Martina Piovarsyho a JUDr. Pavla Farkaša na neverejnom zasadnutí 2. októbra 2018 v trestnej veci obvineného U. I. pre obzvlášť závažný zločin nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák. sčasti formou spolupáchateľstva v zmysle § 20 Tr. zák., vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 3 T 289/2012, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 6. novembra 2013, sp. zn. 3 To 83/2013, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného U. I. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 28. júna 2013, sp. zn. 3 T 289/2012, bol obvinený v bode 1/ uznaný za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi v zmysle § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák., sčasti formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. a v bode 2/ z obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi v zmysle § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák. spolupáchateľstvom podľa § 20 Tr. zák. na skutkovom základe, že

obvinený U. I.

1/ v decembri roku 2011 minimálne jedenkrát na diskotéke v obci S. D., okres C., predal za 10 eur za jednu dávku a následne dva, trikrát poskytol pervitín - metamfetamín U. C. zadarmo, pričom metamfetamín je zaradený podľa zák. č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do druhej skupiny psychotropných látok,

obvinení U. I. a I. O.

2/ od mesiaca december 2011 do marca 2012 po vzájomnej dohode v obci S. T. D. kupovali metamfetamín, tzv. pervitín a tento následne predávali v B. po 10 eur za jednu dávku osobám - B. I., I. D. a I. D., naposledy 5. marca 2012 asi o 22:00 hod v S. T. D. kúpili metamfetamín - pervitín v plastovej striekačke, ktorý predali v B. asi o 23:30 hod B. I. cca jeden a pol dávky drogy, zvyšok o hmotnosti 0,194 g metamfetamínu vo forme bázy v množstve 3 obvykle jednorazové dávky drogy až do 6. marca 2012 prevážali v osobnom motorovom vozidle zn. Fiat Stillo, EČ: C. XXX J. o 00.40 hod., pričom metamfetamín je zaradený podľa zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do druhej skupiny psychotropných látok.

I. bol uložený podľa §§ 172 ods. 2, 48 ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody desať rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. O. v zmysle §§ 172 ods. 2, 36 písm. j/, l/, n/ Tr. zák., 38 ods. 3, 39 ods. 1, 48 ods. 4 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody päť rokov, so zaradením na výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Obvineným podľa §§ 76 ods. 1, 78 ods. 1 Tr. zák. nariadil ochranný dohľad, I. na trinásť mesiacov a O. na dvanásť mesiacov.

Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 6. novembra 2013, sp. zn. 3To 83/2013, odvolania oboch obvinených proti prvostupňovému rozsudku ako nedôvodné v zmysle § 319 Tr. por. zamietol.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie obvinený I. z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, h/ a i/ Tr. por.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. založil na porušení § 37 ods. 1 písm. d/ Tr. por. Zo spisu vyplýva, že 6. marca 2012 mu ako podozrivému bola obmedzená osobná sloboda podľa § 85 ods. 2 Tr. por. Uznesením vyšetrovateľa zo 6. marca 2012, ČVS: ORP-379/NY-PD-2012 bolo v zmysle § 199 Tr. por. začaté trestné stíhanie za prečin podľa § 171 ods. 1 Tr. zák. Vyšetrovateľom mal byť ako podozrivý podľa § 85 ods. 6 Tr. por. poučený o práve zvoliť si obhajcu a trvať na jeho prítomnosti pri vykonávaných vyšetrovacích úkonoch, a teda jeho výsluchu v postavení podozrivého, výpovedi spoluobvinenej, svedkov a ďalších úkonoch. Vyšetrovateľ mal už vtedy podozrenie z obzvlášť závažného zločinu a neskúmal, že jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená zadržaním ako podozrivej osoby podľa § 37 ods. 1 Tr. por. Uznesením zo 6. marca 2012, ČVS: ORP-272-OVK-PD-2012, bolo začaté trestné stíhanie podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/ Tr. zák. dovolať ako obvineného, napriek tomu, že výroková časť je v rozpore s § 206 ods. 1 Tr. por., pretože neobsahuje formuláciu vznesenia obvinenia. Prostriedky určené Tr. por. možno proti obvinenému použiť až po vznesení obvinenia. Od vydania uznesenia 6. marca do 30. septembra 2012 bolo vykonaných 11 výsluchov svedkov, 6. augusta 2012 vydal vyšetrovateľ upozornenie, že skutok, pre ktorý bol trestne stíhaný bude kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák. OČTK v prípravnom konaní zamietol všetky legitímne dôvody obhajcu na preukázanie skutočných okolností skutku. Odvolaciemu súdu vytkol neriadenie sa revíznym princípom, lebo odvolanie zamietol, ale nevyrovnal sa so všetkými odvolacími námietkami a neskúmal konanie predchádzajúce prvostupňovému rozsudku. Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. oprel o nepreukázanie toho, že jeho protiprávne konanie naplnilo znaky závažnejšieho spôsobu konania. V prípravnom konaní bol zabezpečený iba jeden vecný dôkaz, odovzdaný spoluobvinenou, zatavená injekčná striekačka s 3 dávkami omamnej látky. Nebolo bezpochyby preukázané, že I. mal v úmysle drogy prechovávať alebo distribuovať. Z výpovedí svedkov D., I., D. vyplynulo, že psychotropné látky predávala O., s tým súvisiaci rozpor vo výpovediach C. nebol súdom odstránený, čo spôsobuje nedôveryhodnosť tejto výpovede. Súdy porušili § 34 Tr. zák., pretože prvostupňový súd nevyhodnotil a nezohľadnil pri určovaní výmery trestu podstatné okolnosti, nasvedčujúce jeho doterajšej bezúhonnosti s tým, že viedol riadny život, čím boli porušené i §§ 36 písm. j/, 38 ods. 2 Tr. zák. Poukázal aj na zrejmy nepomer s trestom uloženým spoluobvinenej, čím okresný a krajský súd zaťažili konanie pochybením zodpovedajúcim porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a odopretiu spravodlivosti. Dovolaciemu súdu navrhol rozsudkom vysloviť, že uznesením krajského súdu bol porušený zákon v § 319 Tr. por. a v konaní, ktorému predchádzalo v § 2 ods. 1, 4, 9, 10, 12, 19 a §§ 33, 37 ods. 1, 206 ods. 1 Tr. por. a

§ 172 ods. 2 písm. c/, 36 písm. j/, 38 ods. 2 Tr. zák. v neprospech obvineného, rozhodnutie odvolacieho a prvostupňového zrušiť a okresnému súdu prikázať vec v potrebnom rozsahu znovu prejednať a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Prievidza (ďalej len „okresný prokurátor“) poukázal na to, že zo zápisnice o výsluchu zadržaného podozrivého zo 6. marca 2012 vyplýva, že o práve zvoliť si obhajcu bol poučený, vyjadril sa, že poučeniu porozumel v plnej miere a obhajcu si zvoliť nechcel. Povinná obhajoba v zmysle § 37 ods. 1 Tr. por. je uplatniteľná až po vznesení obvinenia, dovolať však taxatívny dôvod takejto obhajoby nenaplnil. Uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Tr. por. považoval za zákonné, dôvodné, naplňajúce formálne náležitosti uznesenia, pojmy vznesenie obvinenia a stíhanie obvinenej osoby možno považovať za synonymické. Právo na obhajobu nebolo porušené ani zamietnutím návrhov na dokazovanie vyšetrovateľom, lebo posúdenie dôvodnosti a potreby vykonania dôkazov je v kompetencii vyšetrovateľa alebo prokurátora. Nebol naplnený ani dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Vina obvineného bola ustálená jeho priznaním, nespochybnenými a usvedčujúcimi výpoveďami spoluobžalovanej a svedeckými výpoveďami C., I., D., D.. Súd postupovali podľa zásad ukladania trestu, nevzhládli poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák., vedenie riadneho života, pretože bol v minulosti trikrát priestupkovo postihovaný. V súvislosti s nepomerom pri ukladaní trestu O. okresný prokurátor zdôraznil, že pri rozhodovaní o treste spolupáchateľky súd zohľadnil poľahčujúce okolnosti, a to priznanie a oľutovanie skutku, vedenie riadneho života a napomáhanie OČTK a súdu, jej postoj k trestnej činnosti a skutočnosť, že je matkou dvoch malých detí a dlhodobé odlúčenie by mohlo mať za následok stratu citovej väzby. Súd jej preto mimoriadne znížil trest odňatia slobody podľa § 39 ods. 1, 3 písm. c/ Tr. zák. S poukazom na vyjadrené navrhol dovolanie odmietnuť.

Obvinený vo vyjadrení k stanovisku okresného prokurátora spochybnil hodnovernosť výpovede kajúcej svedkyne O., pretože vypovedala v snahe získať prospech v trestnej veci. Poukázal tiež na účelové rozdelenie konania voči spoluobvinenej, nepreskúmateľnosť a nedostatočné odôvodnenie uznesenia odvolacieho súdu v zmysle § 168 ods. 1 Tr. por. ako aj to, že súdy neodstraňovali procesné pochybenia z prípravného konania, pričom mali aplikovať tzv. doktrínu ovocia z otráveného stromu. Výtkol i to, že pojem stíhaný ako obvinený je v rozpore s ústavným postulátom v čl. 2 ods. 2 a 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a §§ 1, 206 ods. 1 Tr. por. Uznesenie vyšetrovateľa zo 6. marca 2012, ČVS: ORP-272-OVK-PD-2012, je v časti výroku, ktorým ho vyšetrovateľ začal stíhať ako obvinenú osobu nezákonné, pretože Tr. por. jednoznačne definuje procesné postavenie osoby, ktorá sa dopustila protiprávneho konania (podozrivý, obvinený, obžalovaný, odsúdený), ako aj oprávnenie OČTK proti tejto osobe.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému právoplatnému rozhodnutiu je prípustné, bolo podané oprávnenou osobou, v zákonom stanovenej lehote a na zákonom určenom mieste (§§ 368 ods. 1, 2 písm. h/, 566 ods. 3, 369 ods. 2 písm. b/, 370 ods. 1, 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/ ani f/ Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí v zmysle § 381 Tr. por. najvyšší súd zistil, že dovolanie obvineného nie je dôvodné.

Podľa § 371 ods. 4 Tr. por. (prvá veta) dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno ako okolnosť použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych

vád, ktoré by svojím charakterom mohli mať vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených pochybení v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúmané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietat' niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (cit. § 371 ods. 4 Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Je jedným zo základných práv obvineného, ktoré je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a zásada práva na obhajobu je upravená aj v § 2 ods. 9 Tr. por. Podstatou práva na obhajobu je zabezpečiť obhajovanie práv obvineného tak, aby v konaní boli objasnené všetky skutočnosti svedčiacie v prospech obvineného, aby páchateľ bol odsúdený len za to, čo spáchal. Právo na obhajobu sa vzťahuje na celé konanie, a preto jeho porušenie je aj dôvodom na podanie dovolania (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé porušenie práva na obhajobu).

Podľa Tr. por.

§ 85

ods. 5 ustanovenia § 34, § 121 až 124 sa primerane použijú aj vtedy, ak je zadržaná osoba vypočúvaná v čase, keď proti nej ešte nebolo vznesené obvinenie.

ods. 6 zadržaná osoba má právo zvoliť si obhajcu a radiť sa s ním už v priebehu zadržania bez prítomnosti tretej osoby; má právo požadovať, aby obhajca bol prítomný pri jej výsluchu podľa odseku 4, ibaže je obhajca v lehote uvedenej v odseku 4 nedosiahnuteľný.

§ 234

ods. 2 obžaloba sa môže podať len pre skutok, pre ktorý sa vznieslo obvinenie. Ak prokurátor mieni tento skutok posudzovať ako iný trestný čin, než ako ho posudzoval policajt, upozorní na to pred podaním obžaloby obvineného, obhajcu a poškodeného a zistí, či so zreteľom na zamýšľanú zmenu navrhujú doplniť vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie. Ak prokurátor nepovažuje navrhované doplnenie za potrebné, odmietne ho, urobí o tom záznam do spisu a vyrozumie osobu, ktorá návrh podala.

Dovolateľ v rámci tohto dôvodu namietal, že v prípravnom konaní vypovedal z dôvodu miernejšej právnej kvalifikácie skutku vyšetrovateľom v uznesení o začatí trestného stíhania zo 6. marca 2012, ČVS: ORP-379/NY-PD-2012, ako prečinu podľa § 171 ods. 1 Tr. zák., vzhľadom na zaistené množstvo drogy. Trestné stíhanie začalo vykonaním zaist'ovacieho úkonu, a to obmedzením osobnej slobody podozrivej osoby podľa § 85 ods. 2 Tr. por. 6. marca 2012 o 00.31 hod. Podľa zápisnice o zadržaní bol I. v zmysle § 85 ods. 6 Tr. por. poučený o práve zvoliť si obhajcu, radiť sa s ním už v priebehu zadržania a požadovať prítomnosť obhajcu pri jeho výsluchu, ibaže by bol v uvedenej lehote nedosiahnuteľný, pričom právo zvoliť si obhajcu nevyužil (č. I. 10). Uznesením vyšetrovateľa taktiež zo 6. marca 2012, ČVS: ORP-272/OVK-PD-2012, bolo v zmysle § 199 ods. 1 Tr. por. začaté trestné stíhanie a v súlade s § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie O. a I. pre zločin nedovolená výroba omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/ Tr. zák. spáchaného v spolupáchateľstve v zmysle § 20 Tr. zák. I. bol po vznesení obvinenia 6. marca 2012 riadne a zákonným spôsobom poučený o svojich právach podľa §§ 34 ods. 1, 3, 4, 5, 40 ods. 2, 65 ods. 3, 66 ods. 2, 3, 67 ods. 2, 69 ods. 1, 2, 123 ods. 1, 210, 122 ods. 1, 124 ods. 2, 208 ods. 1, 213 ods. 1, 216 ods. 1, 220 ods. 1, 232 ods. 1 Tr. por. a § 345 Tr. zák. Následne k veci vypovedal tak, že čo sa týka vznesenia obvinenia spáchal skutok, pre ktorý je trestne stíhaný, priznáva svoju vinu a ľutuje svoje konanie. Obvinený bol vyšetrovateľom 6. augusta 2012 v

zmysle § 206 ods. 6 Tr. por. upozornený na zmenu právnej kvalifikácie skutku na obzvlášť závažný zločin podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva v zmysle § 20 Tr. zák. a nutnosť povinnej obhajoby v prípravnom konaní podľa § 37 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Dovolateľ listom z 3. septembra 2012 OČTK oznámil udelenie plnej moci na zastupovanie zvolenému obhajcovi. Dovolacia námietka, podľa ktorej súd pochybil, pretože neskúmal obmedzenie jeho osobnej slobody v dôsledku zadržania podľa § 37 ods. 1 Tr. por. je nedôvodná, dôvod povinnej obhajoby totiž vznikol až po zmene právnej kvalifikácie skutku vyšetrovateľom na obzvlášť závažný zločin v zmysle § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva v zmysle § 20 Tr. zák. I. bol zadržaný podľa § 85 ods. 6 Tr. por., o práve zvoliť si obhajcu bol zákonným spôsobom a riadne poučený.

Odvolaciemu súdu vytkol neriadenie sa revíznym princípom, lebo odvolanie zamietol, a arbitrárnosť rozhodnutia, pretože sa nevyrovnal so všetkými skutočnosťami zakladajúcimi odvolacie dôvody a neskúmal zákonnosť konania predchádzajúceho prvostupňovému rozsudku.

Podľa názoru dovolacieho súdu je z odôvodnenia uznesenia krajského súdu nepochybné, že sa podrobne a dôsledne zaoberal všetkými odvolacími námietkami obvineného. I. v odvolaní spochybňoval závery prvostupňového rozsudku a hodnovernosť priznania viny z prípravného konania, pretože toto učinil, aby pomohol O. a tiež vzhľadom na domnienku, že mu bude uložený podmienený trest. Vytkol tiež nenaplnenie znakov závažného spôsobu konania v skutkovej podstate, viny ho mala zbaviť skutočnosť, že drogy predávala O. a tiež zdôraznil rozpory v jej výpovediach, podľa ktorých zo striekačky so zaisteným pervitínom odsýpal, táto však bola zatavená. Odvolací súd v rozhodnutí podrobne zdôvodnil, že prvostupňový súd správne prihliadal na priznanie I. z prípravného konania, vinu ustaľujú usvedčujúce a v priebehu trestného konania nezmenené výpovede O., C., I., D., D., závery znaleckého posudku Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, odboru prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie a listinné dôkazy, najmä zápisnice o vydaní veci zo 6. marca 2012 - plastovej injekčnej striekačky, s látkou bielej farby i z úradného záznamu OO PZ Nováky. Zdôraznil, že I. spáchanie skutku spontánne priznal skôr ako bola vypočítaná spoluobvinená, proti uzneseniu o vznesení obvinenia nevyužil právo podať opravný prostriedok. Prokurátorka neakceptovala návrh na vzatie dovolateľa do väzby práve z dôvodu jeho spolupráce pri objasnení skutku s OČTK, ku skutku sa priznal, napomáhal odhaľovať závažnú trestnú činnosť ďalšej osoby. O. v priebehu trestného stíhania na svojich priznávajúcich a vo vzťahu k I. usvedčujúcich výpovediach zotrvala, bez podstatnej zmeny v priebehu celého trestného konania, s jej výpoveďami korešpondovali aj ostatné dôkazy vykonané na hlavnom pojednávaní, výpovede svedkov, o objektívnosti a hodnovernosti ktorých krajský súd nezistil žiadne právne relevantné pochybnosti.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. tak v konaní prítomný nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.

Druhom trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa, sa rozumejú prípady, keď súd obvinenému uložil niektorý z druhov trestov (§ 32 Tr. zák.) napriek tomu, že neboli splnené zákonné podmienky na jeho uloženie, je napríklad uloženie trestu vyhostenia osobe, ktorej bolo priznané postavenie utečenca, uloženie zákazu podnikania (bez obmedzenia) pri uložení trestu zákazu činnosti, prípadne uloženie peňažného trestu mladistvému napriek tomu, že nie je zárobkovo činný, a pod.

Dovolacie námietky subsumovateľné pod tento dovolací dôvod I. založil na porušení § 34 Tr. zák., lebo prvostupňový súd nevyhodnotil a nezohľadnil pri určovaní výmery trestu podstatné okolnosti, nasvedčujúce jeho doterajšej bezúhonnosti s tým, že viedol riadny život, čím boli porušené ustanovenia §§ 36 písm. j/, 38 ods. 2 Tr. zák. Poukázal aj na zrejmy nepomer s trestom uloženým spoluobvinenej O., čím okresný a krajský súd zaťažili konanie aj pochybením zodpovedajúcim porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a odopretiu spravodlivosti.

Podľa rozhodnutia najvyššieho súdu zo 14. mája 2014, sp. zn. 6 Tdo 56/2013, prijatého trestnoprávnym

kolégiom najvyššieho súdu pod č. 18, zverejneným v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR č. 2/2015:

„Otázka zisťovania resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až 4 Tr. zák., ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Tr. por. môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia)".

S poukazom na závery rozhodnutia č. 18 najvyšší súd konštatuje, že z dovolacieho prieskumu je vylúčené preskúmavanie správnosti zistenia a zhodnotenia poľahčujúcich a priťažujúcich okolností konajúcimi súdmi, pretože sa jedná o otázku skutkovú. V prerokúvanej veci sa nejednalo ani o situáciu konštatovanú v prijatom rozhodnutí, v zmysle ktorej by súd nesprávne pri ukladaní trestu nevzal do úvahy poľahčujúcu okolnosť, napriek tomu, že by ju konštatoval vo výroku rozhodnutia.

Naplnenie tohto dovolacieho dôvodu nezakladá ani I. zdôrazňovaná neprimeranosť výšky trestu vo vzťahu k výmere trestu spoluobvinenej. Najvyšší súd v uznesení, sp. zn. 2 Tdo 92/2012, vyslovil názor, že pokiaľ obvinený namieta uloženie neprimerane prísneho trestu, táto námietka nenapĺňa žiaden dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Zákon vo vzťahu k výroku o treste upravuje v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. dva dovolacie dôvody (pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstať v dôsledku chybného výroku o vine). Dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Dovolateľ bol právoplatne odsúdený za obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/, 2 písm. c/ Tr. zák., za ktorý mu bolo možné uložiť trest odňatia slobody v rozpätí od desiatich do pätnástich rokov. O. bol vzhľadom na uznanie viny, prítomnosť poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j/, l/ a n/ Tr. zák. a uplatnené mimoriadne zníženie trestu v zmysle § 39 ods. 1 Tr. zák. uložený trest v rozmedzí stanovenom v § 39 ods. 3 písm. c/ Tr. zák. Ak mu okresný súd za tento obzvlášť závažný zločin uložil trest odňatia slobody desať rokov, evidentne mu uložil prípustný druh trest (trest odňatia slobody je vždy prípustným druhom trestu) a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Ani v tomto smere nedošlo k porušeniu zákona v neprospech dovolateľa.

Dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. zistený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolací súd na podklade tohto dôvodu uvádza, že jedným z dôvodov, podľa ktorého dovolanie v trestnom konaní možno podať je založenie rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Je potrebné tiež uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii, dovolací súd je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a preto dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva aj z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi nižšieho stupňa nemôže ani meniť ani dopĺňať. Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je

oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inšinciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Dovolací súd primárne zdôrazňuje, že podstatou správnej právnej kvalifikácie je, že skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Ak by záver OČTK alebo súdu učinенý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania pri uplatnení tohto dovolacieho dôvodu je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (bližšie k tomu uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Tdo 45/2009 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 7/2011).

Podľa Tr. zák.

§ 127

ods. 12 viacerými osobami sa na účely tohto zákona rozumejú najmenej tri osoby.

§ 138

písm. j/ závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu na viacerých osobách.

§ 172

ods. 1 kto neoprávnene

písm. c/ kúpi, predá, vymení, zadováži, alebo

písm. d/ prechováva po akúkoľvek dobu,

omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor alebo kto takú činnosť sprostredkuje, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až desať rokov.

ods. 2 odňatím slobody na desať rokov až pätnásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

písm. c/ závažnejším spôsobom konania.

Podľa dovolateľa bol tento dovolací dôvod naplnený, pretože neboli preukázané znaky závažnejšieho spôsobu konania. V prípravnom konaní bol zabezpečený len jeden vecný dôkaz, zatavená injekčná striekačka odovzdaná spoluobvinenou, bezpochyby však nebol preukázaný úmysel prechovávať alebo distribuovať drogy, pretože D., I. a D. vypovedali, že omamné látky predávala O., súvisiaci rozpor vo výpovediach C. súdom nebol odstránený, čo spôsobuje nedôveryhodnosť výpovede.

Obvinený v rámci dovolacích námietok spochybňoval právne posúdenie svojho konania poukázuc na konkrétne skutkové okolnosti prípadu, ako aj na nedostatočné hodnotenie dôkazov (najmä výpovedí svedkov, ich vierohodnosť, rozpory vo výpovediach) a domáha sa v konečnom dôsledku oslobodenia spod obžaloby s poukazom na to, že jeho vina nebola jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. V naznačenom rozsahu namieta pochybenia v skutkových zisteniach ustálených vo veci skôr činnými súdmi a v nimi vykonanom hodnotení dôkazov. Pritom sa domáha tak podstatnej zmeny skutkových záverov, ktoré by viedli ku konštatovaniu, že stíhaný skutok - obzvlášť závažný zločin nezavinil, resp. čin nevykonal závažnejším spôsobom konania (§ 138 Tr. zák.), napriek tomu že súdy oboch stupňov dospeli k opačnému záveru. Znak kvalifikovanej skutkovej podstaty, závažnejší spôsob konania je nepochybne zo zisteného skutku, pretože tento sa dovolateľ dopustil na viacerých osobách podľa § 138 písm. j/ Tr. zák., lebo drogy predal D., I. a D..

Dovolací súd opakovane judikoval, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných hmotnoprávných väd, ale nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Najvyšší súd opakovane pripomína, že dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Preto pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V trestnej veci obvineného I. to teda znamená, že pre dovolací súd je rozhodujúce skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený spáchal skutok tak, ako je to vyjadrené v rozsudku súdu prvého stupňa, s ktorými skutkovými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Tieto skutkové okolnosti obsiahnuté v popise skutku poskytujú spoľahlivý podklad pre naplnenie všetkých zákonných znakov obzvlášť závažného zločinu nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c/, d/ 2 písm. c/ Tr. zák., zo spáchania ktorého trestného činu bol uznaný za vinného.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods.1 písm. i/ Tr. por. tak v konaní prítomný nebol.

Najvyšší súd na podklade vyjadreného rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.